

Handlingsplan Fri från våld - en gemensam angelägenhet 2022-2026

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

Inledning	4
Fri från våld - en gemensam angelägenhet	4
Syfte och ansvarsfördelning	4
Handlingsplanens inriktning och fokusområden	4
Förskolans uppdrag	4
Planens mål	6
Inriktningsmål 1 - Staden bedriver ett verkningsfullt våldsförebyggande arbete	6
Stadsövergripande aktiviteter.....	6
Förankra och sprida planens arbetsgivarperspektiv till HR-funktioner på förvaltningarna genom befintliga HR-nätverk som samordnas av den stadsövergripande HR-avdelningen	6
Verksamhetsspecifika aktiviteter	6
Aktivitet: Förvaltningen ska utveckla arbetet med det förebyggande och främjande arbetet kring normer och värden.....	6
Aktivitet: Förvaltningen ska undersöka verksamheternas behov i relation till läroplansområdena Förskolans värdegrund och uppdrag samt Normer och värden.....	6
Aktivitet: Förvaltningen bedriver ett utvecklingsarbete kring barnrätt.....	6
Aktivitet: Arbetet kring barnrätt ska samordnas inom ramen för förvaltningens övergripande utvecklingsarbete inom normer och värden.....	6
Aktivitet: Förvaltningen ser ett behov av kompetenshöjande insatser kring förskolans uppdrag och barnrätt.....	7
Aktivitet: Ett stödmaterial för prövning av barnets bästa ska tas fram.....	7
Aktivitet: Förvaltningen kommer fortsatt att förstärka det förebyggande och systematiska arbetsmiljöarbetet genom att fånga upp och åtgärda arbetsmiljöbrister.....	7
Aktivitet: Förvaltningen utvecklar arbetet med aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagen.....	7
Inriktningsmål 2 - staden arbetar aktivt med att förhindra att våld upprepas.....	7
Stadsövergripande aktiviteter.....	7
Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska i sin samordnande roll i samverkan med stadskontoret undersöka möjligheten att ta fram en stadsövergripande rutin vad gäller skyddade personuppgifter för medarbetare.....	7
Verksamhetsspecifika aktiviteter	7
Aktivitet: Förvaltningen bedriver ett målinriktat arbete för att förebygga risker för diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling, och vid misstanke om att ett barn blivit utsatt för en kränkning, skyndsamt utreda och vidta skäliga åtgärder för att förhindra att det sker igen.....	7
inriktningsmål 3 - Verksamma i staden ska upptäcka våld och kunna agera.....	7
Stadsövergripande aktiviteter.....	8
Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska i sin samordnande roll erbjuda förvaltningar och bolag utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser.....	8
Den stadsövergripande HR-avdelningen ska tillgängliggöra information på Komin om var chefer och kollegor kan vända sig för att finna stöd vid oro för våldsutsatthet.....	8

Aktiviteter i samverkan.....	8
Aktivitet: Förvaltningens medarbetare ska kunna uppmärksamma och känna sig trygga i att agera när någon utsätts för våld.....	8
Verksamhetsspecifika aktiviteter	8
Aktivitet: Förvaltningens medarbetare ska kunna uppmärksamma och känna sig trygga i att agera när någon utsätts för våld.....	8
Inriktningsmål 4 - Staden erbjuder stöd utifrån den enskildes behov	8
Stadsövergripande aktiviteter.....	9
Den stadsövergripande HR-avdelningen ska tillgängliggöra information på Komin om var medarbetare kan finna stöd vid våldsutsatthet.	9
Den stadsövergripande HR- avdelningen ska genomlysna de övergripande HR-processerna utifrån planens fokusområden.....	9
Verksamhetsspecifika aktiviteter	9
Aktivitet: Alla barn i förskolan ska ges det stöd och den stimulans de behöver för lärande och utveckling.	9
Aktivitet: Förvaltningen samordnar sina stödfunktioner för att kunna ge ett adekvat stöd till chefer och medarbetare i samråd med Malmö stad. Samarbete sker även med företagshälsovården vid behov.	9
Inriktningsmål 5 - Stadens arbete bygger på aktuell kunskap och forskning	9
Stadsövergripande aktiviteter.....	9
Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska i sin samordnande roll följa effekterna av arbetet i staden, samt göra insatser för att kommunicera effekterna internt och till samarbetspartners och civilsamhället.....	9
Verksamhetsspecifika aktiviteter	9
Aktivitet: Förvaltningen ska utveckla arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.	9
Aktivitet: Förvaltningen erbjuder stöd och insatser som syftar till att stärka skyddet kring barnet.....	9
Inriktningsmål 6 - Stadens arbete sker i samverkan med myndigheter, civilsamhälle och andra relevanta aktörer.....	10
Stadsövergripande aktiviteter.....	10
Aktiviteter i samverkan	10
Aktivitet: Förvaltningen samverkar med stadens olika verksamheter och myndigheter för barns rätt till trygga och goda uppväxtvillkor.	10
Verksamhetsspecifika aktiviteter.....	10
Aktivitet: Förvaltningen samverkar med stadens olika verksamheter och myndigheter för barns rätt till trygga och goda uppväxtvillkor.	10
Övrig information	11

Inledning

Fri från våld - en gemensam angelägenhet

Våld i alla dess former är ett allvarligt samhällsproblem. Planen Fri från våld - en gemensam angelägenhet beskriver hur våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld, sex mot ersättning och människohandel kan förebyggas och motverkas i Malmö. Planen avser arbetet mot våld och förtryck riktat mot både barn och vuxna då det finns ett starkt samband dem emellan.

Arbetet mot våld och förtryck är hela stadens angelägenhet och insatser för att förhindra och förebygga våld behöver finnas på samhälls-, närområdes- och individnivå.

Planen gäller för tidsperioden 2022–2026 och omfattar alla Malmö stads nämnder och styrelser.

Syfte och ansvarsfördelning

Fri från våld – en gemensam angelägenhet fastställdes av kommunfullmäktige i mars 2022. Arbetsmarknads- och socialnämnden har kommunfullmäktiges uppdrag att samordna genomförandet och uppföljningen av planen. Alla nämnder och styrelser har ansvar för att genomföra insatser utifrån sitt uppdrag, på egen hand och tillsammans med andra.

För att nå planens mål och underlätta uppföljningen ska förvaltningar och bolag upprätta handlingsplaner för den egna verksamheten. Barnrättsperspektivet ska uppmärksammas särskilt i de åtgärder som formuleras.

Planen ska följas upp vartannat år genom dialog mellan förvaltningarna och bolagen. Dialogmöten initieras av arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ansvarar för att sammanställa utvecklingen och rapporterar till arbetsmarknads- och socialnämnden och till kommunstyrelsen.

Handlingsplanens inriktning och fokusområden

Förskolans uppdrag

Enligt förskolans läroplan ska all verksamhet i förskolan vila på demokratins grund och främja alla barns utveckling och lärande samt livslånga lust att lära. Utbildning i förskolan ska även förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Den ska vara öppen för skilda uppfattningar och spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter. Likaså ska var och en som verkar inom förskolan främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. I förskolan ska inget barn utsättas för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, varken hos barnet eller någon som barnet har anknytning till. Barnet ska inte heller utsättas för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att de ska få kännedom om sina rättigheter ska vara utgångspunkterna för utbildningen.

Enligt skollagen ska också huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Likaså har huvudmannen skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling samt se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Därmed ligger handlingsplanens syfte, det vill säga att trygga barn och ungas uppväxtvillkor, förebygga

och förhindra våld samt säkra att de som utsätts för kränkningar och våld får stöd och skydd utifrån behov, i förskolans grunduppdrag. Av den anledningen pågår kontinuerligt en rad olika insatser och samverkansprocesser som berör inriktningarna för *handlingsplan Fri från våld*, i förskoleförvaltningen. De aktiviteter som formulerats nedan syftar därför, i hög utsträckning, till att ge struktur och riktning åt arbete som redan är igång.

Planens mål

Kommunfullmäktiges vision för arbetet är att *i Malmö blir ingen utsatt för våld och alla får själva bestämma över sitt liv och sin kropp.*

Genom planen Fri från våld – en gemensam angelägenhet vill staden trygga barn och ungas uppväxtvillkor, förebygga och förhindra våld och förtryck samt säkra att utsatta får det stöd och skydd som de har rätt till.

Planen har sex inriktningsmål. Under respektive mål beskrivs ett antal områden där Malmö stad behöver förstärka och intensiviera arbetet för att uppnå målen. Planens inriktningsmål är gällande för arbetet med både barn och vuxna.

Inriktningsmål 1 - Staden bedriver ett verkningfullt våldsförebyggande arbete

Genom att:

- Stärka barns rättigheter
- Utmana normer
- Utveckla det våldsförebyggande arbetet
- Stärka det tidiga stödet
- Skapa en trygg och inkluderande arbetsmiljö

Stadsövergripande aktiviteter

Förankra och sprida planens arbetsgivarperspektiv till HR-funktioner på förvaltningarna genom befintliga HR-nätverk som samordnas av den stadsövergripande HR-avdelningen

Verksamhetsspecifika aktiviteter

Aktivitet: Förvaltningen ska utveckla arbetet med det förbyggande och främjande arbetet kring normer och värden.

Stödet för verksamheternas arbete med plan mot diskriminering och kränkande behandling ska vidareutvecklas.

Aktivitet: Förvaltningen ska undersöka verksamheternas behov i relation till läroplansområdena Förskolans värdegrund och uppdrag samt Normer och värden.

En kartläggning av förskolornas behov och förutsättningar för måluppfyllelse inom värdegrundsarbetet, med utgångspunkt i det systematiska kvalitetsarbetet, ska inledas.

Aktivitet: Förvaltningen bedriver ett utvecklingsarbete kring barnrätt.

Verksamheterna erbjuds stöd i arbetet kring prövning av barnets bästa. Exempelvis finns material, riktat till ledare och medarbetare, tillgängligt via Komin.

Aktivitet: Arbetet kring barnrätt ska samordnas inom ramen för förvaltningens övergripande utvecklingsarbete inom normer och värden.

För att utvecklingsarbetet kring barnrätt ska få ytterligare genomslag framgår ett behov av ökad samordning av insatser och utvecklingsarbete på området från förvaltningsledningen. Det barnrättsliga arbetet bör knytas till förvaltningens övergripande utvecklingsarbete inom normer och värden.

Aktivitet: Förvaltningen ser ett behov av kompetenshöjande insatser kring förskolans uppdrag och barnrätt.

För att det barnrättsliga arbetet i större utsträckning ska införlivas i nämndens ordinarie processer finns ett behov av återkommande kompetenshöjande insatser i förskolans uppdrag och barnrätt, såväl för medarbetare och ledning på stödfunktionsavdelningarna som för nämnden.

Aktivitet: Ett stödmaterial för prövning av barnets bästa ska tas fram.

Förvaltningen ser ett behov av att, under handlingsplansperioden, ta fram ett stödmaterial för prövning av barnets bästa där det tydliggörs vilken typ av prövning som krävs vid olika beslut på övergripande nivå.

Aktivitet: Förvaltningen kommer fortsatt att förstärka det förebyggande och systematiska arbetsmiljöarbetet genom att fånga upp och åtgärda arbetsmiljöbrister.

Trygghetsskapande åtgärder inkluderas i samtliga undersökningar som görs under året, till exempel den fysiska skyddsronden.

Aktivitet: Förvaltningen utvecklar arbetet med aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagen.

I arbetet med aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagen kommer ett särskilt fokus att ligga på område arbetsförhållande.

Inriktningsmål 2 - staden arbetar aktivt med att förhindra att våld upprepas

Genom att:

- Agera mot kränkningar
- Nå fler som använder våld
- Flytta på våldsutövaren

Stadsövergripande aktiviteter

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska i sin samordnande roll i samverkan med stadskontoret undersöka möjligheten att ta fram en stadsövergripande rutin vad gäller skyddade personuppgifter för medarbetare.

Verksamhetsspecifika aktiviteter

Aktivitet: Förvaltningen bedriver ett målinriktat arbete för att förebygga risker för diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling, och vid misstanke om att ett barn blivit utsatt för en kränkning, skyndsamt utreda och vidta skäliga åtgärder för att förhindra att det sker igen.

Varje verksamhet tar årligen, inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet, fram en plan mot diskriminering och kränkande behandling som även följs upp. Vidare sammanställer huvudmannen årligen samtliga ärenden kring diskriminering och kränkande behandling, som ett stöd i det systematiska kvalitetsarbetet.

inriktningsmål 3 - Verksamma i staden ska upptäcka våld och kunna agera

Genom att:

- Uppmärksamma fler barn som lever med våld
- Systematiskt arbeta med att upptäcka våld
- Uppmärksamma flickor och unga kvinnor
- Bedriva tillsyn i olika riskmiljöer

Stadsövergripande aktiviteter

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska i sin samordnande roll erbjuda förvaltningar och bolag utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser.

Den stadsövergripande HR-avdelningen ska tillgängliggöra information på Komin om var chefer och kollegor kan vända sig för att finna stöd vid oro för våldsutsatthet.

Aktiviteter i samverkan

Aktivitet: Förvaltningens medarbetare ska kunna uppmärksamma och känna sig trygga i att agera när någon utsätts för våld.

Förvaltningen uppdaterar löpande information om anmälan till socialtjänsten på Komin, specifikt riktad till medarbetare i pedagogisk verksamhet.

Verksamhetsspecifika aktiviteter

Aktivitet: Förvaltningens medarbetare ska kunna uppmärksamma och känna sig trygga i att agera när någon utsätts för våld.

Det förskolespecifika informationsmaterialet om könsstämpning, riktat till ledare och medarbetare, ska uppdateras och ånyo tillgängliggörs via intranätet Komin.

Inriktningsmål 4 - Staden erbjuder stöd utifrån den enskildes behov

Genom att:

- Prioritera barn som upplevt våld
- Utveckla stöd- och skyddsinsatserna
- Stärka det långsiktiga stödet till våldsutsatta
- Ge stöd till utsatta medarbetare

Stadsövergripande aktiviteter

Den stadsövergripande HR-avdelningen ska tillgängliggöra information på Komin om var medarbetare kan finna stöd vid våldsutsatthet.

Den stadsövergripande HR-avdelningen ska genomlysna de övergripande HR-processerna utifrån planens fokusområden

Verksamhetsspecifika aktiviteter

Aktivitet: Alla barn i förskolan ska ges det stöd och den stimulans de behöver för lärande och utveckling.

Inom förvaltningens tidigare gemensamma utvecklingsområde *Alla barns rätt till stöd* har ett behov av ytterligare kraftsamling identifierats och området kommer, under perioden, att följas upp.

Aktivitet: Förvaltningen samordnar sina stödfunktioner för att kunna ge ett adekvat stöd till chefer och medarbetare i samråd med Malmö stad. Samarbete sker även med företagshälsovården vid behov.

Inriktningsmål 5 - Stadens arbete bygger på aktuell kunskap och forskning

Genom att:

- Samla kunskap om omfattningen av våld
- Stödja yrkesverksamma i att utveckla sitt arbete
- Utveckla nya metoder

Stadsövergripande aktiviteter

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska i sin samordnande roll följa effekterna av arbetet i staden, samt göra insatser för att kommunicera effekterna internt och till samarbetspartners och civilsamhället.

Verksamhetsspecifika aktiviteter

Aktivitet: Förvaltningen ska utveckla arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Enligt kompetensförsörjningsplan kring hedersrelaterat våld och förtryck erbjuds ledare och medarbetare i verksamheterna kontinuerligt flera utbildningsmaterial, vilka finns digitalt tillgängliga via intranätet Komin.

Aktivitet: Förvaltningen erbjuder stöd och insatser som syftar till att stärka skyddet kring barnet.

Inom ramen för CTC erbjuds ledare och medarbetare i förskoleförvaltningen utbildning kring den sociala utvecklingsstrategin.

Inriktningsmål 6 - Stadens arbete sker i samverkan med myndigheter, civilsamhälle och andra relevanta aktörer

Genom att:

- Samverkan ska ske inom planens samtliga mål
- Utveckla samverkan kring enskilda barn och vuxna
- Stödja den idéburna sektorn

Stadsövergripande aktiviteter

Aktiviteter i samverkan

Aktivitet: Förvaltningen samverkar med stadens olika verksamheter och myndigheter för barns rätt till trygga och goda uppväxtvillkor.

En ny modell, som genom gemensam styrning, struktur och samordning identifierar behov och erbjuder stöd, kallad *Trygga Barnet* testas på Rosengård. I samarbetet ingår förskola, skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård.

Verksamhetsspecifika aktiviteter

Aktivitet: Förvaltningen samverkar med stadens olika verksamheter och myndigheter för barns rätt till trygga och goda uppväxtvillkor.

Förskoleförvaltningen deltar i utvecklingen av en förskoleversion av inkluderande beteendestöd i skolan (IBIS).

Övrig information